

Poslovanje i ljudska prava

Sadržaj omogućio
Slovenija

Slovenija

Podjetništvo in človekove pravice - Slovenija

1. Kakšno sodno varstvo imam v vaši državi kot žrtev kršitve človekovih pravic, ki jo je zagrešila gospodarska družba? Ali to varstvo vključuje odškodnino?

Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1 in 114/23; v nadaljevanju ZDR-1) v 6. členu določa prepoved diskriminacije in povračilnih ukrepov, v 7. členu prepoved spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu, v 8. členu pa določa odškodninsko odgovornost delodajalca in denarno odškodnino: v primeru kršitve prepovedi diskriminacije ali trpinčenja na delovnem mestu je delodajalec kandidatu oziroma delavcu odškodninsko odgovoren po splošnih pravilih civilnega prava.

Kot nepremoženjska škoda, ki je nastala kandidatu ali delavcu, se štejejo tudi pretrpljene duševne bolečine zaradi neenake obravnave delavca oziroma diskriminatornega ravnanja delodajalca oziroma zaradi nezagotavljanja varstva pred spolnim ali drugim nadlegovanjem ali trpinčenjem na delovnem mestu v skladu s 47. členom tega zakona, ki ga je utrpel kandidat ali delavec. Pri odmeri višine denarne odškodnine za nepremoženjsko škodo se mora upoštevati, da je ta učinkovita in sorazmerna s škodo, ki jo je utrpel kandidat oziroma delavec in da odvrča delodajalca od ponovnih kršitev. Varovanje dostojanstva delavca pri delu sicer izhaja iz 47. člena ZDR-1 (zagotavljanje delovnega okolja, v katerem delavec ne bo izpostavljen nadlegovanju ali trpinčenju). O odškodninski odgovornosti delodajalca govori tudi 179. člen ZDR-1, ki se v primeru, če je delavcu povzročena škoda pri delu ali v zvezi z delom, sklicuje na povrnitev te škode po splošnih pravilih civilnega prava. Pri tem se odškodninska odgovornost delodajalca nanaša tudi na škodo, povzročeno delavcu s kršenjem pravic iz delovnega razmerja.

8. člen ZDR-1 torej določa odškodninsko odgovornost po splošnih pravilih civilnega prava tudi v primeru kršitve prepovedi diskriminacije ali trpinčenja na delovnem mestu, določa posebna pravila za odmero denarne odškodnine, ki mora biti učinkovita in sorazmerna s škodo ter mora odvrčati delodajalca od ponovnih kršitev, obenem pa v 179. členu na splošno, tudi v primeru kršitve pravic iz delovnega razmerja, glede povrnitve škode napotuje na splošna pravila civilnega prava. Ureditve v 8. členu ZDR-1 se torej od splošne ureditve nekoliko razlikuje, saj OZ glede povrnitve nepremoženjske škode pri denarni odškodnini v drugem odstavku 179. člena določa, da je višina odškodnine za nepremoženjsko škodo odvisna od pomena prizadete dobrine in namena te odškodnine, ne sme pa podpirati teženj, ki niso združljive z njeno naravo in namenom.

Novela Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP-N), ki jo je dne 26. marca 2019 sprejel Državni zbor, je implementirala t. i. Direktive o žrtvah (Direktiva 2012/29/EU), vsebuje pa tudi druge pomembne rešitve, ki so povezane s prenosom odločb Ustavnega sodišča RS in Evropskega sodišča za človekove pravice, ter nekatere druge rešitve, ki so povezane z izzivi v praksi. Z novelo ZKP-N se na področju oškodovancev (žrtev) uveljavlja kar nekaj sprememb, ki žrtev postavljajo v ospredje postopka.

Ministrstvo za pravosodje je v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve pripravilo tudi obširnejšo

informacijo o pravicah žrtev kaznivih dejanj, ki je dostopna na spletnem naslovu: <https://www.gov.si/teme/pravice-zrtev-kaznivih-dejanj/> in <https://nasodiscu.si/oskodovanec>

Na sledenjem spletnem naslovu je dostopna tudi publikacija, brošura o pravicah žrtev v kazenskem postopku, ki je poleg v slovenščini pripravljena in dostopna še v petih jezikih (madžarščini, italijanščini, angleščini, nemščini in hrvaščini).

2. Ali v vaši državi obstajajo posebna pravila za hude kršitve človekovih pravic? Ali se ta pravila uporabljajo za kazniva dejanja zoper okolje ali hude oblike izkoriščanja delovne sile?

Slovenska Ustava človekove pravice v normativnem besedilu določa v 5. členu: »Država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine.«.

Država je tako glavni varuh človekovih pravic in je pooblaščen, da sprejme potrebne ukrepe, da pravice varuje in zagotavlja. Tako država tudi nosi odgovornost v primeru kršitve človekovih pravic. Konkretna kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine določa 16. poglavje Kazenskega zakonika (Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23; v nadaljevanju KZ-1).

Kršitev človekovih se po vsebini in intenziteti razlikujejo, vendar slovenski pravi red praviloma ne loči ali gre za hudo kršitve človekovih pravic ali (le) za kršitev človekovih pravic. Izjema je Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1), ki opredeljuje hude kršitve človekovih temeljnih pravic, zlasti kot tiste pravice, ki jih v skladu z drugim odstavkom 15. člena Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ni mogoče omejiti.

Glede kaznivosti oblik izkoriščanja delovne sile, je treba omeniti kaznivo dejanje trgovina z ljudmi (113. člen KZ-1), nato kazniva dejanja zoper delovno razmerja in socialno varnost (22. poglavje KZ-1), in sicer kršitev temeljnih pravic delavcev (196. člen KZ-1), šikaniranje na delovnem mestu (197. člen KZ-1), kršitev pravic pri zaposlovanju ali brezposelnosti (198. člena KZ-1), zaposlovanje na črno (199. člen KZ-1), kršitev pravic do sodelovanja pri upravljanju in kršitev sindikalnih pravic (200. člen KZ-1), ogrožanje varnosti pri delu (201. člen KZ-1), kršitev pravic iz socialnega zavarovanja (202. člena KZ-1) in zloraba pravic iz socialnega zavarovanja (203. člen KZ-1).

Glede kaznivih dejanj zoper okolje je treba omeniti, da je Evropska komisija februarja 2022 podala predlog direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937. O predlogu trenutno potekajo pogajanja, po sprejetju pa bo prenesena v slovenski pravni red. V skladu s stališčem Republike Slovenije, Republika Slovenija pozdravlja predlog Direktive, saj bo ta pripomogel k izboljšanju spoštovanja človekovih pravic in varstva okolja pri poslovanju gospodarskih družb. Določeni predvideni ukrepi predloga Direktive so delno že vključeni v veljavno delovnopravno zakonodajo. Predpis, ki ureja delovna razmerja že zasleduje cilj vključevanja delavcev v delovni proces in zagotavljanje usklajenega poteka delovnega procesa ob upoštevanju pravice delavcev do svobode dela, dostojanstva pri delu in varovanje interesov delavcev v delovnem razmerju. Ta zajema izhodišča, ki izhajajo iz dokumentov Mednarodne organizacije dela, ki poudarjajo, da je dostojanstvo pri delu ena temeljnih vrednot, ki se uresničuje s pomočjo zagotavljanja temeljnih človekovih pravic v zvezi z delom ter z zagotavljanjem dostojnih delovnih razmer. Predvsem pa izpostavlja pravico do svobode dela, ki jo mednarodni dokumenti in Ustava Republike Slovenije uvrščajo med temeljne človekove pravice. Prav tako lahko predvidene ukrepe predloga Direktive glede obveščanja in posvetovanja potencialno prizadetih skupin oziroma posameznikov, tudi delavcev, v določenem obsegu prepoznamo v okviru že obstoječih zakonskih rešitev v Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1), Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – ZARbit) in Zakonu o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 49/11). Predlog direktive predvideva obveznost, da podjetja zagotovijo tako posameznikom kot skupinam (tudi sindikatom in drugim predstavnikom družbe) možnost pritožbenega postopka, če imajo upravičene pomisleke glede dejanskih ali škodljivih vplivov na človekove pravice. ZDR-1 že ureja varstvo delavčevih pravic pri delodajalcu, alternativno reševanje sporov in posredovanje inšpektorja za delo v sporu med delavcem in delodajalcem. Posebej je urejeno tudi uveljavljanje sodnega varstva in kolektivnih tožb v primerih množičnega oškodovanja zaradi kršitev pravic tudi iz civilnopravnih delovnopravnih razmerij. V povezavi s predvidenim urejanjem pooblastil nadzornih organov z vidika delovnopravne ureditve v Sloveniji opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem delovno pravne zakonodaje Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

3. Sem žrtev kršitve človekovih pravic zaradi dejavnosti evropske nadnacionalne gospodarske družbe zunaj Evropske unije. Ali imam dostop do sodnega varstva v vaši državi, če nisem državljan EU ali ne živim v EU? Kakšni so pogoji za uveljavljanje pravnih sredstev zaradi kršitve mojih pravic? Kje lahko dobim dodatne informacije?

Za določanju prava, ki ga je treba uporabiti za osebna, družinska, delovno socialna, premoženjska in druga civilnopravna razmerja z mednarodnim elementom se uporablja Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku (Uradni list RS, št. 56/99, 45/08 - ZArbit in 31/21 - odl. US; v nadaljevanju ZMZPP). Ta zakon določa, da če ima oseba, ki ni državljan Republike Slovenije, dvoje ali več tujih državljanstev, se za uporabo tega zakona šteje, da ima državljanstvo tiste države, katere državljan je in v kateri ima tudi stalno prebivališče. Če pa ta oseba nima stalnega prebivališča v nobeni izmed držav, katerih državljan je, se za uporabo tega zakona šteje, da ima državljanstvo tiste države, katere državljan je in s katero je v najtesnejši zvezi. 21. člen ZMZPP določa, da se za pogodbo o zaposlitvi uporablja pravo države, v kateri delavec po pogodbi običajno opravlja svoje delo. Ne šteje se, da delavec običajno opravlja svoje delo v kakšni državi, če v njej dela začasno. Če delavec po pogodbi običajno ne opravlja svojega dela samo v eni državi, se uporabi pravo države, v kateri ima delodajalec svoj sedež oziroma stalno prebivališče. Z dogovorom o izbiri prava, ki naj se uporabi, stranki ne moreta izključiti prisilnih določb o varstvu delavčevih pravic, ki jih vsebuje pravo države, ki bi se uporabilo v primeru, da stranki ne bi izbrali prava.

Nacionalni akcijski načrt Republike Slovenije za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu med prednostnimi nalogami predvideva promocijo in varstvo temeljnih delavskih pravic, tudi v transnacionalnih podjetjih oziroma v celotni proizvodni verigi. Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport izvaja dejavnosti za promocijo in seznanjanje podjetij in širše javnosti z vsebino Smernic OECD za večnacionalne družbe.

Dodatne informacije se lahko pridobi pri pristojnih nacionalnih organih, pa tudi pri organizacijah civilne družbe, na primer pri Delavski svetovalnici, ki je namenjena zagovorništvu, varstvu, promociji ter razvoju delavskih, socialnih in statusnih pravic delavce in ostalih ranljivih skupin (<https://delavskasvetovalnica.si/>).

4. Ali lahko varuh človekovih pravic, organi za enakost ali nacionalne institucije za človekove pravice podpirajo žrtve kršitev človekovih pravic, ki so jih zagrešile evropske nadnacionalne gospodarske družbe zunaj Evropske unije? Ali lahko ti organi preučijo moj primer, če nisem državljan EU ali ne živim v EU? Ali v vaši državi obstajajo druge javne službe (kot je inšpektorat za delo ali varstvo okolja), ki lahko preučijo moj primer? Kje lahko dobim informacije o svojih pravicah?

Varuha človekovih pravic Republike Slovenije ni pristojen za obravnave kršitev, ki jih storijo zasebna podjetja.

Inšpektorat RS za delo (IRSD) izvaja glede na 2. člen Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 19/14, 55/17) inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov z naslednjih področij (če ni z zakonom drugače določeno): varnost in zdravje pri delu, delovna razmerja, minimalne plače, trg dela in zaposlovanje, delo in zaposlovanje tujcev, sodelovanje delavcev pri upravljanju in stavke in sicer predvsem iz zornega kota razmerja delavec - delodajalec. Opravlja inšpekcijski nadzor tudi nad izvajanjem drugih zakonov in predpisov, če ti tako določajo. Z Zakonom o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 - popr., 47/15 - ZZSDT, 33/16 - PZ-F, 52/16, 15/17 - odl. US, 22/19 - ZPosS, 81/19, 203/20 - ZIUPOPdVE, 119/21 - ZČmIS-A, 202/21 - odl. US, 15/22, 54/22 - ZUPŠ-1, 114/23 in 136/23 - ZIUZDS, v nadaljevanju ZDR-1) je sicer določen minimalen obseg pravic delavca, ki ga mora delodajalec upoštevati, razen če zakon ne določa drugače. Delodajalec mora namreč poleg ureditve iz ZDR-1 upoštevati še ureditev iz morebitnega posebnega zakona oz. kolektivne pogodbe, ki ga zavezuje. Okoliščine posameznega primera na IRSD ugotavljamo v inšpekcijskem nadzoru. Prijavo kršitev pravic iz delovnega razmerja in varnosti in zdravja pri delu oziroma s področij stvarne pristojnosti IRSD, je s konkretnimi podatki možno podati na pristojno območno enoto inšpektorata, in sicer je

pristojna območna enota glede na sedež delodajalca. Prijavo se lahko poda tudi anonimno, ne glede na navedeno poudarjamo, da inšpektor varuje vir prijave in vir informacij na podlagi katerih opravlja inšpekcijsko nadzorstvo. Na inšpektorja se je mogoče obrniti tudi osebno, v času uradnih ur, ki jih zagotavljamo na naslovih območnih enot ob ponedeljkih in sredah med 9. in 11. uro. Poleg opravljanja nalog inšpekcijskega nadzora daje inšpektorat delavcem strokovno pomoč v zvezi z izvajanjem zakonov in drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov iz svoje pristojnosti. Seznam območnih enot, kontaktni podatki, tudi obrazec za podajo prijave (ki ni obvezen) so objavljeni na spletišču IRSD:

<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-delo/o-inspektoratu/>.

IRSD namenja potrebno pozornost tudi področju preprečevanja boja proti trgovini z ljudmi tako v okviru preventivnih aktivnosti kot tudi v nadzoru. Je član medresorske delovne skupine za boj proti trgovini z ljudmi, vsako leto se vključi tudi v skupne akcijske dneve (JAD), ki so organizirani v okviru EU orodja Empact in v sodelovanju z Europolom ter ELO, z namenom preprečevanja trgovine z ljudmi.

Na spletišču <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/> je dostopen Priročnik o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi ter Smernice inšpektorjem za delo za prepoznavo žrtev trgovine z ljudmi.

Uveljavljanje pravic delavca pri delodajalcu sicer izhaja iz 200. člena ZDR-1, ki določa, če delavec meni, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz delovnega razmerja ali krši katero od njegovih pravic iz delovnega razmerja, ima pravico pisno zahtevati, da delodajalec kršitev odpravi oziroma da svoje obveznosti izpolni. Če delodajalec v roku osmih delovnih dni po vročeni pisni zahtevi delavca ne izpolni svoje obveznosti iz delovnega razmerja oziroma ne odpravi kršitve, lahko delavec v roku 30 dni od poteka roka za izpolnitev obveznosti oziroma odpravo kršitev s strani delodajalca, zahteva sodno varstvo pred pristojnim delovnim sodiščem. Ugotovitev nezakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi, drugih načinov prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi ali odločitev o disciplinski odgovornosti delavca lahko delavec zahteva v roku 30 dni od dneva vročitve oziroma od dneva, ko je zvedel za kršitev pravice, pred pristojnim sodiščem. Delavec denarne terjatve iz delovnega razmerja lahko uveljavlja neposredno pred pristojnim delovnim sodiščem. Vse terjatve iz delovnega razmerja zastarajo v roku petih (5) let. Za presojo o sporu o obsegu neke pravice ali izvajanje le-te oziroma za vsebinsko reševanje individualnih sporov, reševanje statusnih vprašanj, izterjavo morebitnih terjatev delavca iz delovnega razmerja je sicer na podlagi Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (Uradni list RS, št. 2/04, 10/04 – popr., 45/08 – ZArbit, 45/08 – ZPP-D, 47/10 – odl. US, 43/12 – odl. US, 10/17 – ZPP-E in 196/21 – ZDOsk) pristojno delovno sodišče.

V kolikor delavec ocenjuje, da gre za sum storitve protipravnih ravnanj, ki jih Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23) zaradi nujnega varstva pravnih vrednot določa kot kaznivo dejanje, lahko le-te prijavi Policiji: <https://e-uprava.gov.si/podrocja/drzava-druzba/kazniva-dejanja/prijava-kaznivih-dejanj.html>.

V zvezi s pravicami iz delovnega razmerja se lahko delavci seznanijo tudi v okviru Vodnika po pravicah iz delovnega razmerja:

http://mddsz.arhiv-spletisc.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/delovna_razmerja/vo_dnik_po_pravicah_iz_delovnega_razmerja_1_del/index.html

in

http://mddsz.arhiv-spletisc.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/delovna_razmerja/vo_dnik_po_pravicah_iz_delovnega_razmerja_2_del/index.html

po potrebi in v kolikor izpolnjujejo predpisane pogoje lahko tudi zaprosijo za brezplačno pravno pomoč: <https://e-uprava.gov.si/podrocja/vloge/vloga.html?id=1225>.

5. Ali vaša država evropskim nadsocijalnim gospodarskim družbam nalaga obveznosti, da vzpostavijo pritožbene mehanizme ali storitve

mediacije za kršitve, ki so posledica njihovih poslovnih dejavnosti? Ali se te obveznosti uporabljajo tudi za kršitve, ki so se zgodile zunaj Evropske unije? Kdo je pristojen za spremljanje teh dejavnosti v vaši državi? Ali so na voljo javna poročila z informacijami o delovanju sistema pritožbenih mehanizmov in storitev mediacije?

V sporih iz gospodarskih, delovnih, družinskih in drugih civilnopravnih razmerij v zvezi z zahtevki, s katerimi lahko stranke prosto razpolagajo in se glede njih lahko poravnajo, razen če je s posebnim zakonom za posamezne od teh sporov določeno drugače, se uporablja Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov (Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF; v nadaljevanju ZARSS). Okrajna, okrožna, delovna in višja sodišča ter višje delovno in socialno sodišče strankam omogočijo uporabo alternativnega reševanja sporov s tem, da sprejmejo in uveljavijo program alternativnega reševanja sporov. Vsa okrajna, okrožna, delovna in višja sodišča ter višje delovno in socialno sodišče omogočajo strankam uporabo mediacije. V mediaciji, ki se izvede po programu iz tega zakona v sporih iz razmerij med starši in otroki ter v delovnopravnih sporih zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, sodišče krije nagrado mediatorja in njegove potne stroške. V drugih sporih (razen v gospodarskih) krije sodišče nagrado mediatorja za prve tri ure mediacije in njegove potne stroške, v gospodarskih sporih pa nagrado in potne stroške mediatorja, stranke nosijo same. Podatki o delovanju programov sodišču pridružene mediacije so dostopni v okviru Sodne statistike.

Predpisi o alternativnem reševanju sporov, ki sodijo v delovno pristojnost Ministrstva za pravosodje: ZARSS, Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (Uradni list RS, št. 56/08) in Zakon o arbitraži (Uradni list RS, št. 45/08) nadenacionalnim gospodarskim družbam ne nalagajo obveznosti, da vzpostavijo storitve mediacije za kršitve, ki so posledica njihovih poslovnih dejavnosti.

V skladu z Zakonom o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (Uradni list RS, št. 81/15) mora ponudnik blaga ali storitev na svoji spletni strani in v splošnih pogojih poslovanja objaviti katerega izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov, vpisanega v Register izvajalcev izvensodnega reševanja potrošniških sporov (register IRPS), priznava kot pristojnega za reševanje njihovih potrošniških sporov. Če ponudnik blaga ali storitev nima niti spletnih strani niti splošnih pogojev poslovanja, to stori na drug primeren način.

Če ponudnik blaga ali storitev prejme pritožbo potrošnika in jo zavrne v okviru svojih notranjih pritožbenih postopkov, mora potrošniku skupaj z odgovorom na pritožbo sporočiti tudi informacijo o izvajalcu izvensodnega reševanja potrošniških sporov, pri katerem potrošnik lahko nadaljuje reševanje spora.

V skladu s slednjim zakonom je sodelovanje ponudnika blaga ali storitev v postopku izvensodnega reševanja potrošniških sporov praviloma prostovoljno, na nekaterih področjih, kjer tako določata posebni zakon ali uredba Evropske unije, pa je sodelovanje ponudnika blaga ali storitev obvezno. To sta področji finančnih storitev in energetike (elektrika in plin).

6. Ali imam posebne pravice, če sem ranljiva žrtev, ki išče pravno varstvo zaradi kršitve človekovih pravic, ki jo je zagrešila gospodarska družba? Ali imam možnost dostopa do pravne pomoči in pod katerimi pogoji? Kateri stroški bodo kriti s pravno pomočjo? Ali imam dostop do pravne pomoči pod enakimi pogoji, tudi če nisem državljan EU ali ne živim v EU?

17/10/2023

Glede pravic žrtev glej odgovor pod 1.

Do brezplačne pravne pomoči je upravičena oseba, če mesečni dohodek oziroma povprečni mesečni dohodek na člana družine ne presega 2-kratnika osnovnega zneska minimalnega dohodka. V tem primeru je oseba upravičena do celotnega ali delnega pokritja stroškov za pravno pomoč in oprostitve plačila stroškov sodnega postopka. Najpogosteje se brezplačna pravna pomoč dodeli za pravno svetovanje pri odvetniku, zastopanje po odvetniku pred sodiščem, kot oprostitev plačila stroškov postopka (npr. plačilo predujma za izvedenca ali plačilo

izvršitelja) ali stroškov, ki nastanejo ob sklenitvi izvensodne poravnave.

Pod enakimi pogoji, kot državljani Republike Slovenije, so do brezplačne pravne pomoči upravičene osebe, ki v času vložitve prošnje za njeno dodelitev prebivajo v RS na podlagi dovoljenja za stalno ali začasno prebivanje v RS, osebe brez državljanstva, ki zakonito prebivajo v RS, ter osebe, ki zakonito prebivajo v drugi državi članici Evropske unije. Drugi tujci so do brezplačne pravne pomoči upravičeni pod pogojem vzajemnosti ali v primerih, določenih z mednarodnimi pogodbami.

Dostop do pravne pomoči ureja Zakon o brezplačni pravni pomoči (ZBPP), ki določa tudi pogoje. Zakon je dostopen na spletni strani <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1265>

■ Posljednji put ažurirano: 26/01/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.